

HOEDT U VOOR N A M A A K

Peter Vermeulen

Is die fles wel echt? Ja, hoe weet je dat? Een met de ouderwetse methode geblazen fles is immers vrijwel niet van echt antieke te onderscheiden.

Eoch zijn er waarschijnlijk weinig vervalsingen van gewone Europese gebruiksflessen. De hobby van het flessenverzamelen is nog te onbekend. De prijzen zijn -zeker in vergelijking met andere antiekverzamelgebieden- nog steeds laag. Veel winst is er dus niet te maken.

Een uitzondering vormt hier het Romeinse glas. Blijkens informatie van een zegsman van Museum Kam te Nijmegen wordt er veel meer namaak dan echt Romeins glas aangeboden. Soms is de vervalsing zo vakkundig uitgevoerd, dat zelfs experts aan het twijfelen slaan. Zo bezit een van onze leden een fraai Romeins kannetje, gekocht in Frankrijk, waarvan museumexperts alleen maar durven zeggen dat het waarschijnlijk om een vervalsing gaat. In de buurt van Keulen staat zelfs een fabriek, waar je uit een fraai uitgevoerde kleurencatalogus ieder gewenst stuk Romeins glaswerk kunt bestellen.

In dit verband is het aardig een ingezonden brief uit een Engels flessenblad te memoreren. De schrijver- een fanatieke pot-lid (=stenen dekseltje)verzamelaar- kocht een zeldzaam fraai gekleurd dekseltje bij een antiquair. Toen hij het thuisgekomen schoon wou maken verdween de schildering meteen. Ook een in de buurt wonende collega-verzamelaar overkwam dit.

Het raadsel werd opgelost toen enige dagen later zijn oog viel op een advertentie in de "Sun". Vrij vertaald:

WEEST UW EIGEN BAAS

Een gelegenheid om te investeren in een draagbare glazuurmachine en werk daarmee fulltime of parttime door fotografische voorstellingen op deksels te glazuren. Hoge winstmarge! Eindeloze mogelijkheden.....

en dan volgt naam en adres van de adverteerder.

Zoals U weet zijn blauwe knikkerflesjes zeer duur.
Soms kost zo'n exemplaar een paar duizend gulden!
In Engeland en Amerika is een vervalsing uit India opgedoken "Star Brand" met een blauwe knikker erin.

Ook emaille reclame borden (de z.g. enamel signs) worden op grote schaal nagemaakt in Engeland.
Nu ook in Nederland de prijzen van deze "straatjuwelen" sterk stijgen is extra attentie bij eventuele aankoop gewenst.

Let vooral op gebruikssporen als roest en krassen!

Van ain snik en ain snouk in 't Damsterdaip.

In de oorlog heb ik geruime tijd in Groningen gebivakkeerd en leerde ik spelenderwijs het plat boerengronings verstaan en praten en ook lezen.
Zo herinner ik mij een verhaal over een heel grote snoek (snouk), die in het Damsterdiep rondzwom. 't Beest was zo "meroakels" groot, dat het, als de snik (een bepaald soort schip, dat of gejaagd of bezeild kon worden) de plek naderde, waar de snoek zich bevond, de schipper de snoek aanriep, die dan even op het droge sprong, zodat de snik kon passeren.

Vandaar, dat ik met enige terughoudendheid de "plausibele" verklaring van "snikken" is "slikken" en derhalve "snik" is "slok" las.

Tussen haakjes wordt daarbij in het etymologisch woordenboek het woordje "oudtijds" geplaatst.

De vraag is nu hoe oud is "oudtijds"

Naar mijn mening spreken we dan over de Middeleeuwen en mogelijk nog vroeger.

De opkomst van merkhamen in de gedistilleerdindustrie dateert echter van de laatste decennia in de 19 e eeuw, zodat het hoogst onwaarschijnlijk is, dat iemand die etymologische verbondenheid tussen "snikken" en "slikken" nog kende.

Dus op zoek naar tegenbewijs.

"Oude Snik" werd in 1894 voor het eerst gebruikt. Het merk is thans in bezit van de firma Dirkzwager te Schiedam.

Daar wist men met mijn vraag geen raad. Wel, dat het tot voor enige jaren in bezit was van Van den Eelaart en mij werd de naam genoemd van één van de oud-directeuren, de Heer Houtman te Schiedam.

Een telefoontje, de vraag gesteld en het verrassende antwoord:

"Dat merk is ontstaan, doordat elke week een Groningse schipper zijn schip afmeerde pal voor het kantoor van Van den Eelaart aan de Korte Haven om zendingen drank voor Groningen en Friesland in te nemen. Dat schip was een zeilende snik!"

Of op het etiket ooit een snik is afgebeeld was Hr. Houtman niet bekend. Wel zijn er ooit affiches geweest.

Wie helpt zoeken?

Bij het Gedistilleerdmuseum en in het Gemeente-Archief te Schiedam is men al naarstig aan het zoeken.

Misschien, dat er vóór de publicatie van dit artikeltje nog wat boven water komt.

Nooit gedacht, dat mijn kennis van het Gronings mij op deze manier nog eens van pas zou komen

Lo van Sint Maartensdijk